

Nr 210.

Av herr **Staxäng m. fl.**, om ökat anslag till avsättning till fonden för befrämjande av fisket på avlägsna fiskevatten, m. m.

Av 1951 års statsverksproposition, IX H.T., p. 150, s. 240—241, framgår, att fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök i sin anslagsskrivelse till 1951 års riksdag hemställt, att anslaget till avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten skall för budgetåret 1951/52 upptagas med 90 000 kronor, innebärande en anslagshöjning av 60 000 kronor. Till stöd härför har fiskeristyrelsen anfört i huvudsak följande:

Fiskeristyrelsen erinrar om att de understödslån, som hittills lämnats, så gott som uteslutande avsett anskaffande av fiskredskap för sillfisket vid Island. Enligt Kungl. Maj:ts av 1950 års riksdag godkända förslag bör hädanefter dylikt stöd ej lämnas detta fiske. Styrelsen framhåller, att fiskarena i stigande grad måste uppsöka avlägsnare fiskevatten på grund av att de mera närbelägna fiskevattnen utsatts för överfiskning. Om ett någorlunda verksamt stöd åt fisket på avlägsnare vatten skall kunna lämnas måste anslaget ökas betydligt. För sådant fiske behöva nämligen ej blott nya redskap anskaffas utan i regel även andra kostnadskrävande anordningar vidtagas. Åtminstone omkring 100 000 kronor böra därför stå till förfogande för ändamålet. Fondens behållning vid ingången av budgetåret 1950/51 utgjorde cirka 10 000 kronor.

Föredragande departementschefen har anfört följande:

Enligt beslut vid 1950 års riksdag skola lån från ifrågavarande fond icke vidare utlämnas till stöd åt islandsfisket utan förbehållas fiske på avlägsnare fiskevatten. Då fiskeristyrelsen framhållit att icke blott nya redskap måste anskaffas utan även andra anordningar måste vidtagas för att sådant fiske skall kunna bedrivas, förordar jag, att bestämmelserna om låneverksamheten skola ändras så, att lån skall kunna utgå även till andra ändamål än anskaffande av fiskredskap.

I nuvarande läge anser jag emellertid, att understödsverksamheten bör hållas inom den ram, som en oförändrad anslagsanvisning medger.

En på föreslaget sätt reducerad medelsanvisning kan emellertid icke lämna någon egentlig hjälp för upptagande av fiske på avlägsna fiskevatten, utan för att avsikten med förevarande anslag skall kunna förverkligas måste, såsom fiskeristyrelsen framhållit, ifrågakomma en betydligt större medelsanvisning än den av Kungl. Maj:t föreslagna.

Hittills har fonden huvudsakligen tagits i anspråk för beviljande av redskapslån till islandsfiskare och därvidlag haft en utomordentligt välgörande inverkan. Redskapslånen ha — liksom fiskerilåneverksamheten över huvud — varit ett kraftigt incitament till fiskets uppsving, och man är alltför i stort behov av denna stödform. Med så mycket större oro följer man därför tankegångarna på

visst håll att inskränka låneverksamheten visavi islandsfisket, samtidigt som man vill bygga ut fonden, så att den skall kunna lämna hjälp vid exempelvis utrustning och ombyggnad av fiskefartyg för expeditioner till Grönland, Barents hav och andra fjärrare fiskevatten.

Visserligen är det helt i linje med utvecklingen och tidens krav, att fonden stärkes och lånevillkoren moderniseras samt att staten på så sätt i tid vidtager åtgärder för att främja och understödja svenskt deltagande i fiske på dessa för oss främmande ehuru säkerligen värdefulla fiskevatten, men det är nödvändigt att anpassa reformen så, att den inte stryper det ena fisket på det andras bekostnad. Det är föga välbetänkt att äventyra islandsfiskets framtid för exempelvis grönlandsfisket, olämpligt över huvud att sätta de olika fiskena i något slags motsatsförhållande till varandra, när det gäller deras eventuella företräden vid behov av statens stöd i någon form för att kunna starta och arbeta sig fram.

Redskapslånen ha varit islandsfisket till utomordentlig nytta, inte minst därför att de hjälpt till att pumpa in "friskt blod" i detta fiske. Med tanke på vikten av att vidmakthålla islandsfisket är det nödvändigt att även nya båtar få en chans att gå till Island — och för ändamålet behövs redskapslån. Den naturliga avgången från islandsflottan måste i tid fyllas ut, och den är dess värre större, än man vanligtvis föreställer sig. Över huvud framstår en snar och successiv förnyelse av det nu ifrågavarande tonnaget som en alltmer tvingande nödvändighet, därest islandsfisket skall kunna infria de förväntningar vi ha rätt att ställa på detsamma. Normalt spelar islandsfisket en icke oväsentlig roll för vår försörjning med näringsrik råvara för saltsillmarknaden och vår konservindustri och är värt vissa uppoffringar från statens sida. Tyngre väger dock i sammanhanget hänsynen till en ambitiös och ärligt strävande kår, som genom detta fiske utnyttjar arbets- och inkomstchanser vid en tidpunkt på året, då de eljest inte skulle ha så goda utkomstmöjligheter. Rent allmänt sett torde det alltjämt få anses vara ett betydande intresse för landet att stödja islandsfisket. Det besparar oss en icke oväsentlig del av eljest oundviklig, valutakrävande import och skulle säkert kunna lämna ytterligare värdefulla bidrag till vår försörjning, om man bara sorgfälligt tillvaratager våra möjligheter härvidlag.

Betänkligt är det också, att statsrådet i samma proposition synes överväga att göra frågan om utsändande av ett stödfartyg för sommarens islandsfiske beroende av deltagarantalet. Det skulle med andra ord, i en given situation, innebära att islandsfiskarena i sommar bli utan både redskapslån och stödfartyg, och en sådan eventualitet måste vara ägnad att — alldeles i onödan — öka olusten och misstämningen bland dessa fiskare, när de nu gå att förbereda sig för årets säsong.

Sammanfattningsvis må konstateras att utvecklingen motiverar modernare direktiv för fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, men att inga som helst skäl föreligga för att ge islandsfisket sämre möjligheter än hittills att därur få exempelvis redskapslån. Tvärtom kunna bärande skäl åberopas för att detta fiske alltjämt bör och förtjänar att stödjas och uppmuntras med lån

och understöd, även om fondens direktiv skulle ändras därhän, att lån kunna utlämnas för utrustning och ombyggnad av fiskefartyg till Grönland eller Barents hav, för förnyelse av tonnaget m. m. Enligt vår mening är det ett vitalt intresse att inte sätta islandsfisket på undantag, när det gäller understödsmöjligheterna.

Som förut omnämnts har fiskeristyrelsen ansett ett belopp av 90 000 kronor erforderligt för ändamålet. För att bereda även islandsfiskarena lånemöjligheter bör anslaget för nästa budgetår uppföras med ett belopp av 150 000 kronor.

Tidigare ha statsmakterna ansett sig kunna ställa ekonomiska garantier till förmån för sådana fiskare eller fiskelag, som på försök upptagit fiske på avlägsna fiskevatten. Denna utväg står emellertid icke till buds i nuvarande läge, vilket givetvis kommer att avhålla från igångsättande av dylika företag. Det synes förtjänt att övervägas, om icke ett återupptagande av dylika statsgarantier kan ske i en eller annan form.

Under åberopande av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte

dels till Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 150 000 kronor,

dels besluta att lån ur ifrågavarande fond må utlämnas till stöd åt islandsfisket,

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande möjligheterna att ställa statsgaranti för försöksfiske på avlägsna fiskevatten.

Stockholm den 25 januari 1951.

Ernst V. Staxäng.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.

Birger Utbult.